

I. Запрудскі

ЭКВІВАЛЕНТЫ ПЕРФАРМАТЫЎНЫХ ДЗЕЯСЛОВАЎ У АНГЛАМОЎНЫХ ПЕРАКЛАДАХ

Даклад прысвечаны аналізу спосабаў інтэрпрэтацыі беларускіх перфарматыўных дзеясловаў у перакладах на англійскую мову.

Мэтай даследавання з’яўляецца выяўленне і сістэматызацыя спосабаў перакладу перфарматыўных дзеясловаў з беларускай на англійскую мову.

Актуальнасць абумоўлена адсутнасцю даследаванняў катэгорыі перфарматыўнасці ў тыпалагічным аспекце ў беларускім мовазнаўстве.

Упершыню тэма перфарматыўнасці была раскрыта ў рабоце Дж. Осціна “Слова як дзеянне”. Найбольш поўна характарыстыкі перфарматыўных дзеясловаў былі распрацаваны ў працах В. В. Багданава, Ю. Д. Абрэяна.

Выказванні з перфарматыўным дзеясловам эквівалентныя дзеянню, учынку. Як адзначаў Дж. Осцін, перфарматыўны дзеясловы нічога не апісваюць, не паведамляюць.

Для збору фактычнага матэрыялу былі прааналізаваны беларускія паэтычныя тэксты і іх пераклады на англійскую мову. Колькасць выбраных перфарматыўных дзеясловаў склала 33 адзінкі.

Выяўлена, што амаль у кожным другім прыкладзе (48,5 %, 16 адзінак) выкарыстоўваліся поўныя эквіваленты – адпаведнікі з поўным супадзеннем семантыкі і марфалагічнай структуры.

Другім па частотнасці спосабам перакладу з’яўляецца апісальны пераклад (18,2 %, 6 адзінак) – тлумачэнне пры дапамозе словазлучэнняў розных тыпаў, у выпадку з перфарматыўнымі дзеясловамі ўжываўся “дзеяслоў + назоўнік”, напрыклад, *take an oath, give blessing* (блаславіць).

Пры граматычных адпаведніках (12,1 %, 4 адзінкі) лексічнае значэнне арыгінала захоўваецца і перадаецца словамі іншай марфалагічнай прыналежнасці: *дзякую – thank you, віншую – congratulations*.

Найменш распасюджана ўжыванне перакладчыцкіх трансфармацый (калі не ўлічваць апісальны пераклад) для перакладу перфарматываў (18,2 %, 6 адзінак).

Такім чынам, пры перадачы перфарматыўных дзеясловаў пераважае эквівалентны пераклад. Таксама шырока ўжываецца апісальны пераклад, што звязана з асаблівасцямі словаўтварэння ў англійскай мове. Выкарыстанне

перакладчыцкіх трансфармацый для перакладу перфарматыўных дзеясловаў вельмі рэдкае, таму што перфарматывы не з'яўляюцца “неперакладальнымі” лексічнымі адзінкамі.